

מסורת הש"ס

מצות חליצה פרק שנים עשר יבמות קו.

עין משפט
גד מצוה

עו א מיי פ"ד מהלכות
יבום הלכה טו סמג
עשין נב טו"ש"ע אה"ע י'
קסט פט"י מד ובסדר
חליצה ספ"י ל ובפירוט
סדר חליצה ספ"י מה:
עו ב מיי שם הל' בד
טו"ש"ע שם סג' בל'
חליצה ספ"י י:
עו ג מיי שם הלכה ז
טו"ש"ע שם ספ"י י'
ובסדר חליצה ספ"י מו
ובפירוט סדר חליצה ספ"י
סד:
עו ד מיי שם הל' בד
טו"ש"ע שם סג' בל'
חליצה ספ"י נא:
פ מיי שם טו"ש"ע שם
ספ"י י:
פא ו מיי פ"ד מהל'
גולה ופירוט הל"ו
סמג עשין עד טו"ש"ע
חומ"ס ר"ד ספ"י י:
פב ו מיי פ"ד מהל'
גולה ופירוט הל"ו סמג
עשין גירושין ה"א סמג
עשין ג' מיי פ"ד מהל'
ס' קמג ספ"י א:
פג ח מיי פ"ד מהלכות
יבום הלכה כה סמג
עשין נב טו"ש"ע שם ס'
קסט פט"י יג בזה"ש
ובסדר חליצה ספ"י לא
ובפירוט סדר חליצה ספ"י
מה ובס' חליצה ספ"י נג:
פד ט מיי פ"ד מהל'
משה הקדמות
הלכה טו:
פה י מיי פ"ד מהל'
גירושין הלכה כ
סמג עשין נ טו"ש"ע שם
סימן קל"ד ספ"י ה:
פו ב מיי פ"ד מהלכות
יבום הלכה כט סמג
עשין נב טו"ש"ע שם סימן
קסט ספ"י ה:
פז א מיי פ"ד מהל'
גירושין הלכה י סמג
עשין כ טו"ש"ע שם ס'
קסט ספ"י ח:
פח ז מיי שם הלכה ט
סמג וטו"ש"ע שם
ומיי פ"ד מהלכות יבום
הלכה טו סמג עשין נב
טו"ש"ע אה"ע סימן קסט
ספ"י י ובפירוט סדר
חליצה ספ"י לה:

תורה אור השלם
1. אם עלה קרבנו מן
הקרבן וקר תמידי קרבנו
אל פתח אהל מועד
יקריב אותו קרבנו לפני
יְיָ ויקרא א ג

תוספות ישנים
(א) תיבה למ"ד חליצה
אח"כ מביא מ"ש
מה דתנן פיר (התקבל)
האומר (קדושין סג.)
קדשתי את בתי ואני יודע
למי קדשתי וכל אחד
ואחד את קדשתי ונתן לה
נתן ונתת אלמנה לא בעינן
היכיר. וכן האשה שאמרה
נתקדשתי ואני יודעת למי
נתקדשתי ונתן אחד ואמר
אני קדשתי ונתן לה נתן
והיכיר. והכל אמרו אין
חולצין אל"כ מביא מ"ש
למקדש דהיינו חייב שמה
יסתור דבריו ויכחשוהו
האשה או האשה אלמנה
לפני דמכוסה ליה שרי גס
הוא רואה כמות מיה ל"ע
דקמן לקמן בפירק בתורה
(קכב) משאלי עד פי מה
קול ומעשה בחדש שעמד
על ראש ההר ואמר פלוני
בן פלוני דמכוסה פלוני מת

בתי עמודי. ללשון שפי' בקונטרס עמודי וחלצי לו משמע שפיר
עמידה לחלוץ ושמה לכחלה צבי ולא מופסלה בזה כדפרישי'
לעיל (דף קג.) גבי צין עומד צין יושב צין מוטת:
אין לו א"א שברו. היינו דוקא כגון הכא ששאל דבר גדול במקום
שצין לוקחין אלף דבר מוטע *וכן
היה להגדיל במהל (צ"ק קטו: ושם)
גבי הלך להביא כרוז ודורמסקין
לחולה דאין לו אלף שכרו אלף היכא
שלוקחין דבר גדול התם אין יכול
לומר לו משטה אני כך ואע"פ שלא
הוציא כלום מאותו דבר שמוצע עליו
שכר: **רבא** אמר רב סחורה.
והא דלמחר באלו מיליות (צ"מ דף נג.)
ושם אמר רבא כגון רב סחורה
לאסבגן וזהמל ליסטרון פירוש שהאיר
עייני בלחות משנה אחת רבה גרס
התם אלף רבא היה תלמידו מובהק
דמשמע הכא ובכמה דוכחין וואת
דגרסי התם רבא וי"ל דה"ק אפילו
לא אסבגן אלף וזהמל ליסטרון בלנד
אני חייב לקרוע עליו *:
לפ"כ אין כותבין גט חליצה
א"כ מביאין בו.

פירש בקונטרס דחיישין שמה יטעו
בית דין האחרון וישאלו בלא הכרה
יבם ויסמכו על בית דין הראשון וואת
ואמאי חולצין בית דין הראשון אע"פ
שצין מכירין וניחוש דלמל מיימי
סהדי שחלה צ"ד ויסמכו בית דין
האחרון עליהו וישאלו לשוק בלא
הכרה וי"ל דעדים אינם מעידין
לחלוצין וישאלו להם אם הכירוהו בלא
דין הראשון דכ"ל הא ודאי לא
חיישין: **ורבא** ידיה אמר בו'
ולא חיישין לבית דין מועין. פירוש
שמה טעו צ"ד הראשון ועשו בלא
הכרה כך פירש הקונטרס וקשה
דאין פירוש צית דין טועין שזה
דחיישין לבית דין טועין דרב סחורה
היינו צית דין אחרון ולא חיישין לבית
דין טועין דרבא היינו צית דין הראשון
ועוד קשה לר"י דלמחר פ' יש נוחלין
(צ"ד דף קלח: ושם) אמר רב דימי
הילכתא לא חיישין לצ"ד טועין ופריך
מ"ש מדרבא דלמחר רבא אין חולצין
אל"כ מכירין דחיישי' לבית דין טועין
בו' אלמל דרבא גרסי' חוששין
לבית דין טועין ונראה לר"י כגריסת
ספרים שנים דגרסי דרבא סחורה
לא חיישין ודברצא חיישין וה"פ לא
חיישין לבית דין טועין שמה יטעו
בית דין אחרון להשיאה ע"י חליצה
שיעידו בחליצה ולא בזה"ש דכ"ל
האין לא חיישין אלף יחזרו עליהם אם
הכירו צ"ד הראשון ורבא סבר דאין
חולצין אל"כ מכירין שמה יטעו צית
דין האחרון להשיאה על ידי עדים
ויאמרו שלא עשו כ"א בזה"ש והקשה
הר"ר יהודה מדמתיב בתוספתא (פ"ד)
חולצין לאשה אע"פ שאין מכירין
אותה תיקשה לרבא משמיה דנפשיה
ותירך דתוספתא מייירי דלדוריתא
ואמוראי דהכא איירי דרבנן א:
רבא

בדידיה אומר * אין חולצין אלא אם כן מכירין * ואין מומאין א"כ
מכירין * לפיכך כותבין גט חליצה אף על פי שאין מכירין * וכותבין
גט מיאון אף על פי שאין מכירין ולא חיישין לבית דין טועין:
בתנאי

על מנת שספק לך מאתים וזו. ואע"ג דלא יבא ליה חליצתה כשירה
כדמפורש בכתובות בהמדייר (דף עד.) דכל תנאי מבני גד ובני ראובן
גמרינן תנאה שאפשר * להתנות על ידי שליח שעשה משה את יהושע
שליח לתת להם את ארץ הגלעד הוי תנאה תנאה וכל תנאי דלא
אפשר לעשות על ידי שליח כגון
חליצה אין תנאי מועיל בה וזהו טעמו
של דבר: **צבי** עמודי. עמודי
והחייבני לו: **ישבסא**. מהחייבני
לו: **זו היא עמידה**. זו היא תקנה:
ידעם ליה. מכרת היא צו שום דבר
גנאי: **אמרה** ליה אין **מומא** חזא
לא לייצמה אלף כדי לאכול ולכלות
ממונה ולגרשה: לישנא אחריתא צבי
עמודי. עמודי על רגליך דכתיב
(דברים יט) ועמדו שני האנשים
בעמידה * **ישבסא** זו היא עמידה.
קטעת היא או חולה. אמר לה ידע
לה מכיר הוא זה שרואה לייצמה
אמרה ליה אין וממונה חזא בה *:
נחא דר' יוחנן. דלמחר לעיל עד
שימכונו שניהם: **הב** ליה. דהא
קצלת עלה ואע"ג דחליצה בזה לא
מיפסלא מיהא אחיבה לקוימיה תנאה
מדינא כשאר שכירות דעלמא: **אמר**
ליה. כיון דחליצה כשירה היא משום
דינא נמי לית ליה דכיון דעליה רמיא
למיעד ולא צבי משטה אני כך עזרה
ליה: **מעברא**. מעבר ים בסיפיה:
אמר ליה **אזני**. לרב פפא: **אזנך**
כינא. כלומר כמדומה אני שיש לך
אזן ואם סמוכין לך לספק לרביך
לפיכך קח ממדקן שנעמקין: **ושכנו**.
אזנה ואימיה: **גט מוטעה** פסול
אם אינה מקיימת תנאה דליפשר
לגט ע"י שליח שהאומר לשנים כתבו
ותנו גט לאשתי הרי אלו יכתבו ויתנו *
הילכך דמי לתנאי צבי גד ומהני ציה
תנאה: **וכן** **צבי** נשים. כופין אותו
עד שיאמר רוצה * **אין חולצין אע"פ**
שאין מכירין. יבם ויצמה אע"פ
לפנינו לחלוץ ואין אנו מכירין צו שהוא
יבמה וזקקין להן צ"ד וחולצין:
וממאנין. צ"ד זקקין למיאון אע"פ
שאין מכירין: **לפיכך**. הואיל וזקקין
להם אע"פ שאין מכירין אותם: אין
נוסעין **גט חליצה**. עדים הרואים
בחליצה ובמאיון אין כותבין ונותנין
לה להיות צידה לזכות אל"כ מכירין
שהן יבם ויצמה. והשתא דאין כותבין
אל"כ מכירין אי נמי לאו יבמה הוא
לא נפיק חורבה מיינה דכל כמה
דלית לה גט חליצה לא נכדי לה:
חיישין לצ"ד טועין. אם כתבו לה
עדים ראויי שחלה בפנינו מפלוני
ואפילו לא כתבו צו ואישתמודענהו
חיישין שמה תראה גט זה לצ"ד אחר
ויסמכו עליו ולא יבדקו אם פלוני זה
הכתוב גט זה יבמה הוא אם לאו
וישאלו אותה והיו טועין בהלכה
שאין יודעין שחולצין וממאנין ואע"פ
שאין מכירין: **לפיכך**. הואיל ואין
חולצין אל"כ מכירין: **נוסעין** גט
חליצה. עדים שראו שחלה יכולין
לכתוב לה ואע"פ שאין מכירין ולא
חיישין שמה טעו צ"ד בהלכה זו
לומר חולצין אף על פי שאין מכירין
וחללו לה ממי שאינו יבמה:
מתני

גליון הש"ס
תוס' ד"ה אין לו בתי וכן
החייב דהגדיל בזה"ש וכו'.
ע' ג' שפוט לחס רב סימן
רכ ובספר כמות אור על
המורה להנאון בעל פנים
מחירות בפרשה מולדות:
הגהות הב"ח
(א) גמ' אמרה ליה אמה.
כ"כ ס"א אמה ואם
גירסת רש"י לשם
השמות: (ב) שם אמר ליה
רב פפא משטה אני כך:

תוס' חד מקבאי
חליצה מוטעת איהא היא
חליצה מוטעת כל שאל
חלוץ לה ע"מ שתתן
לך מאתים וזו שכירה
ואי בעיא מניה שתתן
לו המאתים אמר' ליה
משטה אני כך ולא
יהבה ליה מדי ואם א"ל
חלוץ ובכך אתה כונס
פסולה ופוסלת מן האחים
ותעמיא דמילתא דחליצה
מוטעת כשירה אמר' בה
דתי טעמי בפי' חותבין
טעמא הוא מכיון דחליץ
סמכתא אחזיק אחליה
לחנאיה ולהאי טעמא
בשעת חליצה אדכר לה
הנאה החליצה פסולה וחד
טעמא משום דא"א לקיים
המעשה ע"י שליח ולא
הוי דומיא דבני גד ובני
ראובן ואין צורך לקיים
התנאי ואפי' אדכריה
בשעת מעשה ובתוך
המעשה החליצה כשירה.
והכי מסקנא דשמעתא.
הכי גרסי' בספרים שלנו.
אמר רבא אמר רב סחורה
אמר רב הונא חולצין
אע"פ שאין מכירין
וממאנין אע"פ שאין
מכירין לפיכך אין כותבין
גט חליצה וגט מיאון
אע"פ מכירין אין חוששין
לכ"ד טועין ורבא ידיה
אמר אין חולצין אלא
מכירין ואין ממאנין אע"פ

מוסף רש"י
בין שנתכחין הווא.
לחלצה (כתובות עד.)
חלוץ לה ע"מ שתתן
כו'. ואע"ג דלא יבא
שכרה (שם). יקריב אותו.
אל פתח אהל מועד יקריב
אותו. קרא יתירה הוא
דהא כתיב בנשיה יקריבו
(ר"ה א.) ובני"ז קדושין ג.)
ומצ' למכתב יקריבו אל
פתח אהל מועד ללזנו
לפני ה' (ושב"ט ב"ב סח.)
מלמד שבפנין אותו. לקים דברי דברו (קדושין ג.) להקריב מה שגדל (ב"ב סח.). וכן אתה מוצא בגיטין נשים. בהקדמת
(כתובות עד.) ואלו כסופין אותו לזכור מוכה שכן ובעל פוליסות דכופין ומכין אותו עד שיאמר רוצה אני דנקמן מדמנו משמע
(ושב"ט ב"ב סח.).